

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

A 2008. MÁRCIUS 12–13-ÁN TARTOTT 443. PLENÁRIS ÜLÉS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: Az egységes piac jövője – globális szinten

(2008/C 204/01)

2007. szeptember 27-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy Eljárási Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Az egységes piac jövője – globális szinten.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2008. február 27-én elfogadta véleményét. (Előadó: Bryan CASSIDY).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2008. március 12–13-án tartott plenáris ülésén (a március 12-i ülésnapon) 39 szavazattal, 9 ellenében, 12 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. A következtetések és ajánlások rövid összefoglalása

1.1 Az Egységes Piac Megfigyelőközpontját az EGSZB hozta létre azzal a céllal, hogy az egységes piac megvalósulása felé tett előrehaladást figyelje, és az évek folyamán számos véleményt fogalmazott meg válaszként azokra a feltáró véleményekre, amelyek más intézményektől, mint például a Tanácstól, az Európai Bizottságtól, az Európai Parlamenttől és az EU elnökségektől is ⁽¹⁾ érkeztek. A legutóbbi vélemény az Európai Bizottságnak „Az egységes piac felülvizsgálata” tárgyban kidolgozott helyzetjelentésére adott válasz volt ⁽²⁾. Az EGSZB az évek során ezen kívül számos további „saját kezdeményezésű” véleményt készített.

1.2 Ez a saját kezdeményezésű vélemény éppen időszerű, mivel az Európai Tanács 2007. október 18–19-i ülésén úgy határozott, hogy az EU-nak nemzetközileg vezető szerepet kell betöltenie a jogalkotás és a piacnyitás terén. Az EU részt vehet a globalizáció formálásában, amennyiben a fenntartható növekedést, a társadalmi igazságosságot és a környezetvédelmi megfontolásokat összekapcsoló fejlődési modelljét ehhez a folyamathoz köti. A lisszaboni növekedési és foglalkoztatási stratégia jobb válasz a globalizációra, mint a protekcionizmus mögé való rejtőzés.

1.3 A munkáltatók és szakszervezetek egyetértenek abban, hogy a szociális partnerek által tárgyalt „rugalmas biztonság” ⁽³⁾ kölcsönösen előnyös helyzetet tud teremteni a vállalatok és a munkavállalók számára. Így tehát megfelelő keretet biztosít az európai munkaerőpiacok modernizálásához, magában foglalva

⁽¹⁾ HL C 24., 2006.1.31., előadó: Daniel RETUREAU, (a brit elnökség felkérésére).

⁽²⁾ HL C 93., 2007.4.27., előadó: Bryan CASSIDY.

⁽³⁾ (HL C 256., 2007. október 27.), előadó:

Thomas JANSON. A rugalmas biztonsággal foglalkozó szakértői csoport időközi jelentése (2007.április 4.): „A rugalmas biztonság egy olyan politikai stratégia, amely egyrészt a munkaerőpiacok, munkahelyi szervezetek és munkakapcsolatok rugalmasságának, másrészt pedig a biztonság – foglalkoztatásbiztonság és szociális biztonság – egyidejű és célzott erősítésére irányul. A rugalmas biztonság alapjául szolgáló fő elv az, hogy a rugalmasságra és a biztonságra nem egymás ellentéteiként, hanem egymást kölcsönösen segítő tényezőkként kell tekinteni. A rugalmas munkaerőpiacok ösztönzése és a biztonság magas szintjének biztosítása csak abban az esetben lehet hatékony, ha a munkavállalók számára lehetővé teszik a változásokhoz való igazodást, a munkaerőpiacra való belépést, a munkaerőpiacon való maradást és a továbbképzést a szakmai pályafutás során. Ezért a rugalmas biztonság koncepciója nagy hangsúlyt fektet az aktív munkaerő-piaci politikákra, valamint az egész életen át tartó tanulás és képzés ösztönzésére, ugyanakkor az erős szociális biztonsági rendszerekre is a jövedelemtámogatás biztosítása érdekében, valamint hogy a munkavállalók össze tudják egyeztetni munkájukat a gondozással. Ennek az esélyegyenlőséghez és a nemek közötti egyenlőséghez is hozzá kellene járulnia.”

a munkajogot, az egész életen át tartó oktatás és képzés hatékony rendszereit, valamint a megőrzött és fokozott szociális védelmet. Ezen túlmenően a hatékony szociális párbeszéd (elsősorban a kollektív tárgyaláson keresztül) hozzájárul majd a munkaerőpiacok olajozott működéséhez.

1.4 Az EGSZB nyugtázza az Európai Bizottság „Az európai érdek: Siker a globalizáció korában” című közleményét ⁽⁴⁾, amelyet az Európai Tanács informális lisszaboni ülésére terjesztettek elő.

1.5 Az uniós polgárok legtöbbször igen sok belső közösségi tevékenységet illetően természetesnek veszi az egységes piac sikerét. Az egységes piac azonban nem befejezett mű, hanem, ahogy McCreevy biztos fogalmazott: „folyamatban lévő munka” ⁽⁵⁾. Az egységes uniós piac megteremtésének szükségességétől eltekintve az EU-nak most szembe kell néznie a globalizáció kihívásaival, és bátorítania kell az Unió alapjául szolgáló nyitott piaci elvek érvényesülését, egy olyan világot, ahol nincs helye a protekcionizmusnak a torzulásoktól mentes verseny keretei között.

1.6 Az EU globális küldetésének egyik feladata, hogy összehangolt szabványokat hozzon létre a tőke, áru, szolgáltatások és személyek szabad áramlásának biztosítása mellett. Ez azt jelenti, hogy az EU-ban üzleti tevékenységet folytatni kívánó harmadik országok nem kerülhetik meg a belső piac szabályait, legyen szó akár fogyasztóvédelemről, műszaki szabványokról, munkakörülményekről vagy környezetvédelemről.

1.7 A globalizációs kihívás egyik fontos eleme a Kereskedelmi Világszervezet (WTO), az ILO és a világ egyre inkább függetlenebbé váló pénzügyi piacainak szerepe, egy olyan kölcsönös függőségi viszony, amely jelentőségét a 2007 második felében lezajlott pénzügyi és tőzsdeválság is megmutatta.

1.8 Az európai egységes piac önmagában nem elegendő. Az EU-nak kereskednie kell, és fejlesztenie kell kapcsolatait a világ többi részével. Ugyancsak szükséges, hogy versenyképes maradjon a munkavállalók, munkaadók és minden polgár javát szolgálva. A lisszaboni stratégiát ennek érdekében dolgozták ki, és hogy az EU versenyképesebb gazdasággá váljon a világban. Az EU-nak magának kell arról gondoskodnia, hogy megszüntesse a még meglévő belső korlátokat.

1.9 A jelen saját kezdeményezéssel vélemény célja, hogy tovább ösztönözze az EU-t a globalizáció kihívásaival való szembenézésre és az abból fakadó lehetőségek kiaknázására. Európa gazdasági sikere nem protekcionizmusra épült, hanem arra a négy szabadságra, melyekre az eredeti Európai Gazdasági Közösség alapult. (Az EU továbbra sem oldotta meg néhány saját kereskedelmi korlátjának leépítését.)

1.10 Óvakodnia kellene továbbá az amerikai csapdától, azaz a bioüzemanyagok előállításának támogatásától. A WTO ellenőrzése nélkül ezek az elpazarolt támogatások elkerülhetetlenül az élelmiszerárak növekedéséhez és a világ kevésbé fejlett és fejlődő részeinek éhínségéhez vezetnek. ⁽⁶⁾

1.11 Az EGSZB nyugtázza a szociális partnerek ajánlásait, amelyeket az európai munkaerőpiacokat érintő fő kihívásokat felülvizsgáló és elemző közös tanulmányuk tartalmaz ⁽⁷⁾, és sürgeti az Európai Bizottságot, illetve a tagállamokat a szóban forgó ajánlások figyelembevételére.

1.12 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság lisszaboni informális tanácsülésen kiadott közleményét ⁽⁸⁾, és különösen támogatja az Unió és a tagállamok számára megállapított négy stratégiát: K+F és innováció, megfelelő vállalkozási környezet, beruházás az emberi erőforrásokba, valamint energia és éghajlatváltozás. Mind a négy területen el kell azonban mélyíteni a reformmenetrendet ahhoz, hogy a növekedés és foglalkoztatás terén kihasználhatók legyenek a tényleges lehetőségek.

1.13 Az EGSZB felhívja az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy biztosítsák a szociális partnerek szoros bevonását a rugalmas biztonságra vonatkozó politikai intézkedések nemzeti szintű tervezésébe és végrehajtásába.

⁽⁴⁾ COM(2007) 581 final, 2007. október 3.

⁽⁵⁾ Lásd az egységes piac felülvizsgálatáról szóló csomagot, amelyet az Európai Bizottság 2007 novemberében fogadott el, COM(2007) 724 final.

⁽⁶⁾ HL C 44, 2008.2.16., előadó: Edgardo Maria IOZIA.

⁽⁷⁾ ETUC/CES, CEEP, UEAPME és BUSINESS EUROPE „Az európai munkaerőpiacokat érintő főbb kihívások: az európai szociális partnerek közös elemzése”, 2007. október.

⁽⁸⁾ Lásd a 4. lábjegyzetet.

1.14 Az EU vállalati és munkavállalói nem szenvedhetnek hátrányt harmadik országbeli versenytársakkal szemben egyszerűen amiatt, mert az EU vezető szerepet kíván játszani a haladó környezetvédelmi gyakorlatok terén.

1.15 A megoldás a határozott és egységes közös uniós fellépés a globális felmelegedésről folytatott nemzetközi tárgyalásokon és a normákat megsértő országokra gyakorolt nyomás.

2. Sikeresnek lenni a globalizáció korában – a legfontosabb összetevők

2.1 Az Európai Bizottságnak az októberi állam- és kormányfői ülés kapcsán kiadott közleménye a 2005 októberében Hampton Court-ban tartott informális találkozó nyomán követése, ahol is a globalizációnak az innováció, energia, migráció, oktatás és demográfiai területein jelentkező kihívásai kerültek napirendre. 2007-ben egyetértés mutatkozott abban, hogy Európát a klímaváltozás problémáinak megoldására irányuló globális erőfeszítések élvonalába állítsák, valamint a biztonságos, fenntartható és versenyképes energia céljait szolgáló európai politikát valósítsanak meg, azaz, Európát tulajdonképpen a harmadik ipari forradalom küszöbére állítsák.

2.2 Egyre erősödik a globalizációnak, valamint előnyeinek és az általa okozott nehézségeknek a jelenléte a köztudatban. Némelyek öröme, mások félelme, a globalizáció megkérdőjelezte a világgazdaság néhány, világháború utáni alapvető feltételezését (például az USA dominanciájára vonatkozóan), és azt is, hogy a kormányok hogyan segíthetnek polgáraiknak a változások elfogadásában. A „globalizáció” lehetőséget és egyben kihívást is jelent az EU számára.

2.3 Az európai integráció 50 éve soha nem látott mértékben fűzte egymáshoz a tagállamok gazdasági sorsát, egyben példanélküli társadalmi fejlődést is hozva. A következő szakasznak azt kell célul kitűznie, hogy az EU képessé váljon a globális gazdaság fejlődési trendjeinek irányítására, és európai értékeken alapuló nemzetközi szabványokat hozzon létre.

2.4 A monetáris unió és az euró sikere eddig, és a jövőben is elő fogja segíteni a mélyebb piaci integrációt és a belső piac megerősödését. Az alacsony infláció, az alacsony kamatlábak, az olcsó és átlátható tranzakciók és a nagyobb mértékű pénzügyi integráció által fémjelzett gazdasági környezet élénkíti a határon átnyúló kereskedelmet és az EU-ba irányuló befektetéseket, valamint segít az európai vállalatoknak a globális versennyel való szembenézésben. Kifelé pedig az euró védelmet nyújt a pénzügy piacok jelenleg tapasztalható erős ingadozásai ellen, és csillapítja az – elsősorban az új, feltörekvő óriások hatalmas keresletéből adódó – globális élelmiszer- és energiapiaci áremelkedések hatásait. Mindazonáltal az euró erősségének a fundamentális gazdasági helyzetet kell visszatükröznie. Az euró gyors erősödése a piacokon – amit az EKB túl magas irányadó kamatlába is elősegít, amely olyan monetáris politikákhoz kapcsolódik, amelyek a világ más részein kompetitív értékcsökkenésekhez kötődnek – veszélyt jelent az EU prosperitására nézve. Súlyos hátrányt képez azon európai vállalatok számára, amelyek euróban termelnek, és dollárban adnak el, megte-remtve ezzel a tevékenységáthelyezések kockázatát.

3. Az egységes piac külső megítélése

3.1 A kereskedelem liberalizálása

A Kereskedelmi Világszervezet a nemzetközi kereskedelem liberalizációs törekvéseinek legfontosabb előmozdítója. Egy sikeres Doha-forduló világszerte több mint száz országban képes piacokat nyitni az EU export számára. A tárgyalások lassú előrehaladása nagyon kiábrándító. A WTO-tárgyalások mellett kétoldalú kereskedelmi megállapodások is születnek. A vállalatoknak és a munkavállalóknak sürgősen új hozzáférésre van szükségük a főbb kereskedelmi partnerek gyorsan növekvő piacaihoz. Pozitív lépés az EU azon stratégiája, hogy szabadkereskedelmi megállapodásokról tárgyal Koreával, az ASEAN országokkal és Indiával. Ezeknek a megállapodásoknak olyan széles körűnek és ambiciózusnak kell lenniük, amennyire csak lehetséges, magukban foglalva az árukat (beleértve a nem vámjellegű korlátokat), szolgáltatásokat, beruházásokat, szellemi tulajdonjogokat, kereskedelemösztönzést, versenypolitikát, valamint a környezetvédelmi és ILO-normákat. Érdemes azt is mérlegelni, hogy egy SOLVIT-modell szolgáljon e megállapodások alapjául.

3.2 A közvetlen szabadkereskedelmi megállapodások mellett az EGSZB más innovatív megoldási lehetőségeket is lát az újra és újra előforduló gyakorlati nehézségek bilaterális alapokon történő orvoslására: utalhat itt az április 30-i EU–USA csúcstalálkozó után létrehozott Transzatlanti Gazdasági Tanácsban folyó vitákra.

A Tanács november 9-i első ülésén jó kezdeti lépéseket tettek az EU legnagyobb gazdasági partnerére vonatkozó jobb kereskedelmi és beruházási feltételek biztosítása felé. A tárgyalat témák nem feltétlenül kell, hogy érdekeljenek más kereskedelmi blokkokat, és ez magyarázza az ilyen bilaterális egyezmények fontosságát. (A hírek szerint mindkét oldalon jelentős lépéseket tettek a kereskedelem és beruházások előtti korlátok leépítésében és a szabályozási terhek csökkentésében.)

A megállapodások által szabályozott kérdések és területek a következőket érintik:

- elfogadható számviteli szabványok az US-GAAP-ben, ahol eddig a nemzetközi pénzügyi beszámolási szabványokkal (IFRS) összhangban elkészített EU pénzügyi beszámolókat elfogadták az USA tőzsdéin jegyzett uniós cégek számára,
- a kereskedelem biztonságának és megkönnyítésének növelése – ütemterv az EU és USA kereskedelmi partnerségi programok 2009-re történő kölcsönös elismeréséről, amelyet teljesítményorientált kulcsfontosságú szakaszokon keresztül érnek el,
- a ritka betegségeket kezelő új gyógyszerek bevezetési terheinek csökkentése egy közös – a különleges okból gyártott gyógyszerekre (orphan drug) vonatkozó – elismerési formanyomtatvány segítségével,
- egy olyan jogalkotási javaslattal kapcsolatos közösségi intézkedés, amely lehetővé teszi, hogy a betegek hozzáférjenek a jogszerű gyógyszerekkel kapcsolatos információkhoz,
- az Európai Bizottság javaslatára az EU továbbra is megengedi az amerikai és metrikus mértékegységekkel ellátott termékek behozatalát a transzatlanti kereskedelem költségeinek mérséklése céljából.
- A Tanács következő ülésén az USA Munkahelybiztonsági és Egészségvédelmi Hivatala (OSHA) az Európai Bizottság illetékes szakembereivel együttműködve áttekinti az elektronikus berendezések kereskedelmének terén elért előrelépéseket, különös tekintettel az azok biztonságára vonatkozó megfelelőségi vizsgálatokra, és meghatározza azokat a területeket, ahol a következő évben haladás érhető el.
- Az USA Szövetségi Kommunikációs Bizottsága [Federal Communications Commission] (FCC) felülvizsgálja a harmadik fél által elvégzendő tesztelekre kötelezett termékeket, hogy lehetővé tegye azon termékek szálítói megfelelőségi nyilatkozattal történő ellátását, amelyek eddig jól megfeleltek a vonatkozó szabványoknak.
- Párbeszéd folyik a pénzügyi piacok szabályozásáról is, amelynek keretében mérlegelik, hogy hogyan és mely területeken lehet az értékpapírok kölcsönös elismerését megteremteni, valamint további megközelítéseket azonosítanak, amelyek megkönnyíthetik a pénzügyi szolgáltatások határon átnyúló kereskedelmét. A munka még csak most kezdődött, és az USA – EU csúcstalálkozók az érintettek bevonásával azon fognak dolgozni, hogy további prioritásokat határozzanak meg.

3.3 Az Európai Uniónak továbbá mélyítenie és erősítenie is kellene gazdasági együttműködését az olyan szomszédos országokkal, mint Ukrajna, valamint Oroszországgal is. Oroszország WTO-hoz való csatlakozása, az EU–Oroszország közös gazdasági térség, valamint az új EU–Oroszország keretszerződés fontos mérföldköveket jelentenek egy igazán stratégiai jellegű gazdasági partnerség felé vezető úton. Ennek a megerősített együttműködésnek elő kellene készítenie a talajt egy olyan közös gazdasági térségről folytatandó jövőbeli tárgyalások számára, amely ösztönözné a tőke, az áruk, a szolgáltatások, a személyek, a tudás és a technológia szabad áramlását.

3.3.1 Mivel a stratégiai gazdasági partnerség átfogó kérdéseit csak részben válaszolja meg a WTO-hoz történt csatlakozás, az EU-nak és Oroszországnak jövőbeli gazdasági kapcsolatait – amennyire lehetséges – a WTO-n túlmutató struktúrákra kellene építenie a tágabb értelemben vett Európa érdekeit szolgáló közös gazdasági térség létrehozása érdekében. Ehhez arra van szükség, hogy az EU és Oroszország határozottan elkötelezzék magukat amellett, hogy a hagyományos szabadkereskedelmi megállapodások keretében tárgyalatnál sokkal átfogóbb és szélesebb körű kérdésekkel is foglalkoznak majd.

3.3.2 Az EU és Oroszország közötti megállapodásnak többek között a következő területekre kellene vonatkoznia: a határokon átnyúló beruházások nemzeti szintű kezelésére vonatkozó közös rendelkezések, a vámok megszüntetése, a nem vámjellegű korlátok leépítése, a szabályozás összehangolása, a szabványok kölcsönös elismerése és a megfelelőségértékelés, a kereskedelem előmozdítása és a vámkezelés, együttműködés a verseny terén, a szolgáltatások liberalizációja, közbeszerzés, higiéniai és növény-egészségügyi ellenőrzés, a szellemi tulajdonjogok védelme, vitarendezés, valamint a nemzetközi számviteli normák használata. Arra, hogy egy ilyen átfogó megállapodás milyen kérdéseket szabályozhat, például az Európai Gazdasági Térségi Megállapodások keretében találhatunk további példákat.

3.4 Kutatás-fejlesztés és innováció

Az egységes piac sikeres működése az európai innovációs kapacitás ösztönzésének is előfeltétele. Egy valódi egységes piac nyújtja a legnagyobb élénkítő hatást és az innovatív javak, termékek és szolgáltatások felé történő nyitást. A K+F-re irányuló erőfeszítések tekintetében közösségi szintű koordinációra van szükség a kkv-k „klaszterei” és a nagyvállalatok, kutatóintézetek, egyetemek, valamint az új Európai Innovációs és Technológiai Intézet között. Ez növelni fogja az európai ipar összesített erejét a termékeikbe beépített magasabb technológiai szint elérésére azon közös cél keretében, hogy az EU-ban tartsák a beruházásokat, és az ipart még versenyképesebbé tegyék a magas hozzáadott-értékű termékek és szolgáltatások terén a globális piacon.

3.5 A globalizáció felgyorsította a változásokat a technológiák, az új ötletek, a munka- és életmódunk terén. Az EGSZB mindig is támogatta e célokat, és úgy véli, hogy ha Európa fel tudja szabadítani innovációs és kreatív képességeit, akkor – különösen szem előtt tartva az európai értékeket és a kulturális sokféleséget – hatást gyakorolhat a világ változásának irányára is.

3.6 A szellemi tulajdon védelme

Az európai innovációs törekvéseket támogatni kell a létrejövő, tekintélyes anyagi és emberi beruházást megkövetelő szellemi tulajdonok védelmét biztosító megfelelő feltételek segítségével. Más kezdeményezések mellett kívánatos, sőt már régóta esedékes, hogy az EU-ban biztosított legyen a közösségi szabadalom egységes és mindenre kiterjedő védelme. ⁽⁹⁾ Az e téren elért sikerek piaci előnyt hozhatnak az EU termékek számára a globális piacon.

Ezenfelül a szellemi tulajdonjogok védelmének határozott érvényre juttatása, valamint a hamisítás és az illegális másolás elleni hatékony küzdelem kulcsfontosságú. A jogi keret megvalósítása közösségi szinten továbbra is alapvető feltétel. A probléma globális kontextusban történő kezeléséhez szükség van a fokozott nemzetközi együttműködésre is. Az Európai Bizottság által Kínával, Oroszországgal és egyéb régiókkal a szellemi tulajdon vonatkozásában folytatott kétoldalú párbeszédnek hasznos eszközei a probléma kezelésének, azonban konkrét eredményekhez kell, hogy vezessenek. A közelmúltban javasolt hamisításellenes kereskedelmi megállapodás is a helyes irányba tett, pozitív lépésként értékelhető.

3.7 Munkakörülmények

A legkevesebb, amit az EU azért tenni tud, hogy az európai ipar tisztességesen versenyezhesen a globális piacon, annak biztosítása, hogy más országok tiszteletben tartsák az ILO és egyéb nemzetközi egyezmények által meghatározott, munkakörülményekre vonatkozó minimális normákat a személyi jogok, az egyesülési szabadság, a szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog, illetve a gyermek- és kényszermunka eltörlésének terén.

3.8 A behozott termékek piaci felügyelete

A szabványnak nem megfelelő, egészségre ártalmas importtermékekről szóló, közelmúltban közzétett jelentések felhívták a figyelmet a hatékony piacfelügyelet hiányára az EU-ban. Ez egy másik olyan terület, ahol a tisztességtelen kereskedelem tovább rontja az uniós vállalatok versenyképességi szintjét. A piaci felügyelet tagállami szigorításának biztosítani kellene a tengerentúli gyártók minőségi szabványokra vonatkozó kijelentéseinek ellenőrzését annak érdekében, hogy az EU-n belüli gyártókkal szemben igazságos egyensúly alakuljon ki, és a közösségi fogyasztókat megvédjék a szabványnak nem megfelelő és nem biztonságos termékektől.

3.9 Az energiaellátás biztonsága – az EU közös energiaügyi külpolitikája

Az energiapiacra közelmúltban lezajlott események szükségessé tették, hogy az EU tagországok együttműködjenek, és stratégiai energiapolitikát dolgozzanak ki az EU és más országok között megkötött, kétoldalú egyezmények keretében. A szóban forgó egyezményekről szóló megállapodásra az ágazat jövőbeli közösségi beruházásainak tervezhetősége érdekében van szükség. Egy ilyen politika az EU fogyasztóinak

⁽⁹⁾ További információ a Vállalkozáspolitikai és ipari főigazgatóság tevékenységéről a *Szellemi tulajdon jobb védelmével* kapcsolatban a http://ec.europa.eu/enterprise/library/ee_online/art34_en.htm. internetes címen található.

életszínvonal-megőrzését is elősegíti majd. Az EU tagállamoknak olyan alternatív energiaforrásokat is kell kifejleszteniük, mint a megújuló vagy a nukleáris ⁽¹⁰⁾ energia, és csökkenteniük kell az orosz és közel-keleti gáz-, illetve olajszállítástól való függőségüket. ⁽¹¹⁾ Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, gondoskodjon arról, hogy a közelmúltban közétett energia- és éghajlatsomag ⁽¹²⁾ kiszámíthatóságot kínáljon, kerülje el a negatív gazdasági hatásokat (különösen az energiaigényes közösségi ágazatok versenyképességének tekintetében), ösztönözze az e téren vezető európai piacok fejlődését, és erősítse az ökoinnovációt.

3.10 Környezetvédelem

Az EU vállalatai és munkavállalói nem szenvedhetnek hátrányt harmadik országbeli versenytársakkal szemben egyszerűen amiatt, mert az EU vezető szerepet kíván játszani a haladó környezetvédelmi gyakorlatok terén. Az a stratégia, hogy az EU a többi országnál gyorsabban valósít meg magasabb szintű környezetvédelmi normákat, gazdaságilag három szempontból is vitatható:

1. Az EU önmagában nem fordíthatja meg a globális felmelegedés folyamatát, és az EU intézkedéseinek végső hatását minden bizonnyal semmissé teszi, ha más országok nem tesznek lépéseket az energiafelhasználás és a kibocsátás ellenőrzése terén.
2. Az EU-nak nem szabadna gyártóinak versenyképességét hátrányosan befolyásolnia, akiknek a magasabb környezetvédelmi adók megfizetése révén emelkednének működési költségeik, és így csökkenne globális versenyképességük. Ez továbbá az olyan beruházások áthelyezéséhez is vezethet, amelyek stratégiai fontossággal bírhatnak az EU egységes piaca számára.
3. Az EGSZB nincs meggyőződve arról, hogy a magasabb környezetvédelmi normák új keresletet támasztanak a környezetbarát termékek kutatása terén. Az ilyen termékekkel kapcsolatos kutatások és piaci bevezetésük között szükségszerűen hosszú idő telik el. Ezalatt az energiaigényes termékek közösségi gyártóit tisztességtelen verseny révén az olyan országok gyártói kiszoríthatják a piacról, amelyek nem túl lelkesek a kibocsátásuk ellenőrzése érdekében tett lépéseket illetően.

3.10.1 A megoldás a határozott és egységes közös EU fellépés a globális felmelegedésről folytatott nemzetközi tárgyalásokon; és a normákat megsértő országokra gyakorolt nyomás. Amennyiben az EU úgy dönt, hogy egymagában is kész emelni bizonyos környezetvédelmi normák szintjét, akkor mérlegelnie kellene a WTO előírásainak megfelelő védőintézkedések meghozatalát a köztudottan kevésbé környezetbarát országokból származó termékekkel szemben, hogy a közösségi gyártók versenyképessége ne szenvedjen hátrányt.

3.10.2 A nyílt globális kereskedelmi rendszer az EU érdekében áll. Egykor az EU-nak kellett megvédenie állampolgárait, azok érdekeit és értékeit. Ma a protekcionizmus nem lehet megoldás. A világ vezető kereskedelmi és beruházási szereplőjeként gazdasági nyitottságunk alacsonyabb termelési költségtényezőket tesz lehetővé az ipar számára, alacsonyabb árakat kínál a fogyasztóknak, versenyre ösztönzi a vállalatokat és támogatja az új beruházásokat. Ugyanakkor az is fontos, hogy az EU kihasználja befolyását a nemzetközi tárgyalásokon, hogy másokat is nyitottságra ösztönözzön: a nyitottság politikailag csak akkor támasztható alá, ha a tárgyalópartnerek pozitívan válaszolnak.

3.10.3 Az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy az EU exportőrei és beruházói a nyitottság megfelelő szintjét találják a harmadik országokban, valamint olyan alapvető szabályokat, amelyek nem ássák alá saját érdekeink, illetve magas egészségügyi, biztonsági, szociális, környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi szintünk megvédésének képességét.

4. A foglalkoztatottság és az emberi erőforrásba való beruházás ösztönzése: több és jobb munkahely teremtése

4.1 A globalizáció és a technológiaváltás az egyenlőtlenségek növekedésének kockázatát hordozza, megnőhet a szakadék a szakképzett és a szakképzetlen munkaerő, a gazdag és a szegény nemzetek között. A legjobb megoldás, ha minden egyén és nemzet segítséget kap az alkalmazkodáshoz az oktatás és képzés minőségének és elérhetőségének minden életszakaszra vonatkozó javítása által.

⁽¹⁰⁾ Néhány ország a nukleáris energia minden formáját elutasítja, és területén nem engedi meg atomerőművek létesítését sem. Ugyanakkor ezek az országok hatalmas mennyiségű, nukleáris energia által termelt elektromos áramot importálnak, lásd pl. Olaszország.

⁽¹¹⁾ HL C 318., 2006.12.23., előadó: Ulla SIRKEINEN.

⁽¹²⁾ Az Európai Bizottság energiára és éghajlatra vonatkozó cselekvési tervét 2008. január 28-án indították útjára. Lásd: http://ec.europa.eu/energy/climate_actions/index_en.htm.

4.2 Az EGSZB és a szociális partnerek kifejtették véleményüket, hogy hogyan kellene a rugalmas biztonságot úgy alakítani, hogy hatékonyabban segítse az egyéneket a munkahely-változtatások kezelését illetően a felgyorsult gazdasági változások korában.

4.3 A Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Tanácsa ⁽¹³⁾ december 5-én egy sor közös alapelvet fogadott el a rugalmas biztonságra vonatkozóan, megnyitva az utat a tagállamok előtt a rugalmas biztonság nemzeti reformprogramjaikba való integrációjához és a későbbi, a nemzeti szociális partnerekkel szoros együttműködésben történő végrehajtásához.

4.4 Az EGSZB szeretné, ha több figyelmet fordítanának a befogadás elősegítését szolgáló, és a világpiacon megkülönböztetést szenvedő csoportok számára (50 év feletti, nők, etnikai kisebbségek és alulképzett iskolaelhagyók) egyenlő esélyeket biztosító aktív politikákra.

5. A pénzügyi világpiacon instabilitása

5.1 Az EU jelenleg a globális pénzügyi és tőzsdeválság következményeivel küzd. A monetáris unió és az EKB gyors reakciója ebben pozitív szerepet játszott. Először is az EKB a pénzügyi piacok likviditását fenntartható hatalmas tőkeinjekciókkal hozzájárult ahhoz, hogy csökkentse a bankrendszer bizalmi válságát, és a vállalati és lakossági hitelfeltételek lényeges szigorításának kockázatát. Másodsorban a devizakockázat hiánya és az alacsony országspecifikus kockázati felárak mutatják, hogy a törekenyebb EU gazdaságok is viszonylag sértetlenül vészték át a pénzügyi piacokon zajló viharokat.

5.2 A globális pénzügyi piaci viharok és az USA-dollár gyengülése kihat Európára, például a lényegesen felértékelődött euró révén, amit az EKB irányadó kamatlábának túl magas szinten való tartása, valamint olyan monetáris politikák idéztek elő, amelyek a világ más részein történő kompetitív értékcsökkenéshez kapcsolódnak. Ez káros következményekkel fog járni az EU gazdaságára és annak középtávú kilátásaira.

5.3 A globális pénzügyi piacokon közelmúltban történt események rávilágítanak a körütekintő szabályok erősítésének, a felügyelő hatóságok és a központi bankok közötti koordináció és kommunikáció javításának, valamint az átláthatóság és a beszámolási kötelezettség ösztönzésének a szükségességére.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹³⁾ Az Európai Tanács sajtóközleménye 16139/07, link: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/hu/07/st16/st16139.hu07.pdf>

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványokat – amely esetén legalább a tagok egynevede igennel szavazott – összevont szavazásra bocsátották, és a vita folyamán elutasították:

1. 2.4. pont

A pont utolsó előtti mondata a következőképpen módosítandó:

„(...) Az euró gyors erősödése a piacokon – amit elősegítenek az EKB túl magas irányadó kamatlába is elősegít, amely olyan monetáris politikákhoz kapcsolódik, amelyek a világ más részein kompetitív értékcsökkenésekhez kötődnek – veszélyt jelent az EU prosperitására nézve. (...)”

Indokolás

Az EKB politikájának ilyen nyilvánvaló és mélyreható kritikája, mégpedig „pontosításként” feltüntetve, nem fogalmazható meg anélkül, hogy az EGSZB előzőleg véleményt ne fogadna el ebben a témában. A kamatlábak kérdése élénk vita tárgyát képezi, és eltérőek a témában kialakult vélemények – valamennyi tiszteletre méltó –, azonban emlékeztetnünk kell arra, hogy a kamatláb-politika alkalmazásával az EKB olyan feladatot lát el, amelyet a Szerződés ruházott rá, ez pedig az infláció elleni védekezés.

2. 5.2. pont

A szöveg a következőképpen módosítandó:

„A globális pénzügyi piaci viharok és az USA-dollár gyengülése kihat Európára, például a lényegesen felértékelődött euró révén, amit az EKB irányadó kamatlábjának túl magas szinten való tartása, valamint olyan monetáris politikák idéztek elő, amelyek a világ más részein történő kompetitív értékcsökkenéshez kapcsolódnak. Ez káros következményekkel fog járni az EU gazdaságára és annak középtávú kilátásaira.”

Indokolás

Megegyezik a 2.4. pontéval, azonban itt még indokoltabb a módosítás, mivel az előbbinél az euró erősödését az EKB politikája „elősegíti”, ebben az esetben viszont egyenesen ok-okozati viszonyt tételez fel a szöveg. Ilyen radikális állásfoglalás az EGSZB részéről nem fogadható el, és eljárási szempontból sem lenne korrekt.

A szavazás eredménye

Mellette: 22 Ellene: 29 Tartózkodott: 8